

De weg terug naar God en elkaar

Materiaal Israëlzondag 2019 (jongeren)

Inleiding

De Israëlzondag valt dit jaar in de periode van de zogenaamde Tien geduchte dagen (Jamiem Nora'iem). Deze dagen tussen Joodse Nieuwjaar (Rosj Hasjana) en Grote Verzoendag (Jom Kipoer) staan in het teken van bezinning, boetedoening en bekering.

Doel

Het werkmateriaal geeft:

- Meer informatie over de achtergronden van Joods Nieuwjaar, de Tien geduchte dagen en Grote Verzoendag
- Aanknopingspunten voor een gesprek over thema's die gelieerd zijn aan de feesten.

Joods Nieuwjaar

Joods Nieuwjaar valt dit jaar op 1 oktober. Op deze dag is volgens de Joodse traditie de mens geschapen en zal uiteindelijk ook het eindoordeel plaatsvinden. Joodse Nieuwjaar geldt als startsein van de zogenaamde Tien geduchte dagen. In de synagoge wordt op Rosj Hasjana maar liefst 100 keer op de sjofar geblazen. Joden wensen elkaar aan het begin van het nieuwe jaar een 'zoet nieuw jaar' toe. Dit wordt onderstreept door het eten van zoete gerechten, bijvoorbeeld stukjes fruit gedompeld in honing.

[Kader 1]

De sjofar

Tijdens Joods Nieuwjaar wordt in de synagoge op vier manieren op de sjofar geblazen. De sjofar is de hoorn van bijvoorbeeld een geit. De manier van blazen heeft een betekenis:

Tekia – een langgerekte, serene toon. Deze klank past bij een kroning of een proclamatie.

Sjevariem – drie wat kortere tonen. Deze klank is klagend en een uitdrukking van verdriet en verlangen.

Teroea – serie van heel korte tonen. Dit 'stotterende' geluid verbeeldt de gebrokenheid van ons leven.

Tekia gedola – een zo lang mogelijk aangehouden toon. Deze klank verwijst naar de uiteindelijke verlossing (Jes. 27:3).

>>luister naar de Sjofar Men, www.hetcis.nl
(<https://www.youtube.com/watch?v=grZDPCCKORGg>)

Gespreksvragen 1

Tijdens Rosj Hasjana wordt maar liefst 100 keer op de sjofar geblazen. Het geluid van de sjofar klinkt niet bepaald lieflijk, zo heb je gehoord. Het blazen op de sjofar heeft veel verschillende betekenissen.

1. *Kun je Bijbelse voorbeelden geven van moment waarop op de sjofar geblazen wordt? (in veel Bijbels wordt voor het woord 'sjofar' het woord 'bazuin' gebruikt)*

In het Nieuwe Testament komen we de sjofar ook tegen. De 'bazuin' kondigt het laatste oordeel aan:

'En Hij zal Zijn engelen uitzenden onder luid bazuingeschal, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenbrengen uit de vier windstreken, van het ene uiterste van de hemelen tot het andere uiterste ervan.' (Matth. 24:31)

'Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem van een aartsengel en met een bazuin van God neerdalen uit de hemel. En de doden die in Christus zijn, zullen eerst opstaan.' (1 Thess. 4:16)

2. *Welke verbanden zie jij tussen Rosj Hasjana en de wederkomst van Christus?*
3. *Wat voor emoties zal het bij jou oproepen als je opeens de hemelse sjofar zult horen klinken?*

Tien geduchte dagen

De periode tussen Joods Nieuwjaar en Grote Verzoendag staat in het teken van boetedoening en bekering. Volgens de Joodse traditie is dit de periode waarin God in Zijn boek vastlegt hoe voor iedereen het jaar zal verlopen. Op Joods Nieuwjaar legt Hij Zijn voornemen vast met potlood, op Grote Verzoendag wordt Gods plan met het leven van de mens definitief; het wordt vastgelegd met een pen. Door boetedoening en bekering tijdens de Tien geduchte dagen hoopt men dat God barmhartig is en de potloodtekst ten gunste wordt gewijzigd bij de definitieve vastlegging.

Bekering

Het doel van de Tien geduchte dagen en Grote Verzoendag is bekering. Dit woord kennen we in de christelijke traditie ook. Letterlijk betekent het zo iets als jezelf omdraaien en je weer richten op God. Het kan ondertussen niet zo zijn dat je je wel weer richt op God, maar nog in onvrede met je medemens leeft. Een Jood is daarom verplicht om tijdens de Tien geduchte dagen het weer goed te maken met mensen met wie hij in onmin leeft.

[Kader 2]

Gebed

Op Grote Verzoendag wordt onder andere het gebed 'Heer van heel de wereld' gebeden. Een paar zinnen uit het gebed:

‘Bij dezen vergeef ik compleet en absoluut ieder die tegen mij gezondigd zou hebben, die over mij gelasterd heeft, die mijn naam in diskrediet gebracht heeft, die mijn lichaam of mijn bezit geschaad heeft; voor alle zonden die de ene persoon tegenover de ander doet – zij het zonder mijn claims te laten varen op geld dat mij rechtens toekomt en niet voor wie gezondigd heeft tegen mij met de gedachte: hij vergeeft alles. Met deze uitzonderingen vergeef ik compleet en helemaal; laat niemand om mijnentwil gestraft worden. En gelijk ik iedereen vergeef, geef zo mij genade in de ogen van ieder ander, zodat zij mij compleet en absoluut zullen vergeven.’

[Kader 3]

Wat is ware bekering?

Bij ware bekering horen diverse elementen. Rabbijn Jona van Gerona geeft een opsomming in zijn boek ‘Poorten van Bekering’. Hij noemt twintig dingen:

- Berouw voelen
  - De zonde verlaten, afzweren
  - Spijt betuigen
  - Lijden
  - Zich zorgen maken over de gevolgen van de zonde
  - Schaamte tonen
  - Zich verootmoedigen
  - Nederigheid, ook in daden
  - Verleiding en begeerte overwinnen
  - Het tegenovergestelde van de zonde doen
  - Eigen doen en laten onderzoeken
  - Besef van de grootte en zwaarte van de zonde
  - Besef van de ernst ook van kleinere zonden; die uit de weg gaan om ver van de grotere te blijven
  - De zonde belijden
  - Bidden om verzoening
  - Doen wat je kunt tot herstel (van schade en/of relaties)
  - Daden van genade en waarheid najagen
  - Zich bewust zijn van de constante aanwezigheid/dreiging van de zonde
  - Zich weerhouden van de zonde als de gelegenheid zich weer voordoet
  - Anderen van de zonde afhouden
-

Gespreksvragen 2

1. *Bekering is in het Jodendom ook iets heel praktisch. Je vraagt bijvoorbeeld vergeving aan je naaste. Hoe vind je dat?*
2. *Lees de bovenstaande twintig kenmerken van ware bekering eens door (kader 3). Wat vind jij persoonlijk het lastigste van bekering? Waarom?*

3. *Zou het voor een christen eenvoudiger zijn om zich te bekeren dan voor een Jood? Waarom wel of niet?*

Grote Verzoendag

Grote Verzoendag is de belangrijkste dag van het Joodse jaar. Het is een dag van uiterste verootmoediging en tegelijkertijd hartstochtelijk geloof en vertrouwen. Veel Joden brengen het grootste deel van deze dag door in de synagoge. Het is ook een dag van vasten. Er wordt ruim 24 uur niet gegeten en gedronken. In de straten rijden geen auto's en de radio- en televisiezersers zijn uit de lucht.

[Kader 4]

Onthouding

Grote Verzoendag is een plechtige dag. Veel Joden zijn zich bewust van de ernst van het moment. Om zich voor God te verootmoedigen. Onthouden ze zich van vijf dingen:

- Niet eten
- Niet drinken
- Jezelf niet wassen/zalven
- Geen seksuele gemeenschap
- Geen leren schoeisel dragen

De boodschap die uitgaat van deze onthoudingen is dat jezelf wegcijfert en geheel toewijdt aan God.

Bijbelstudie

Ten tijde van de tabernakel en tempel vond er op Grote Verzoendag een indrukwekkend ritueel plaats. Je kunt daarover lezen in Leviticus 16:1-31.

1. *Lees met elkaar dit gedeelte door en zet op een rijtje welke handelingen er allemaal werden verricht.*
2. *Er wordt wel eens gezegd dat Goede Vrijdag de christelijke Grote Verzoendag is. Wat vind je van die uitspraak?*
3. *Ga na waaruit blijkt dat Jezus de vervulling is van de rituelen die plaatsvonden op Grote Verzoendag.*

Interview plus gespreksvragen

Maak vooraf een keuze uit een van de twee beschikbare interviews (filmpjes) op de website van het CIS (www.hetcis.nl):

- Een interview met rabbijn Uriël Keesing over Jom Kippoer (geschikt voor oudere jeugd)
- Een interview met Eli Fogel over Jom Kippoer (geschikt voor jongere jeugd)

Vraag voorafgaand aan het kijken:

Stel je voor: je bent zelf een Jood. Hoe zou jij Jom Kippoer vieren? Wat zou je wel en niet doen?

Bekijk nu een van de interviews en bespreek vervolgens de onderstaande vragen.

- 1. Wat valt je op aan de reactie van de geïnterviewde? Komt de wijze waarop hij de feesten viert overeen met jouw idee?*
- 2. Wel theologische verschillen en overeenkomsten ontdek je tussen het Jodendom en het christendom als het gaat om verzoening?*
- 3. Hebben wij in de christelijke traditie gebruiken die zichtbaar maken dat we ons wijden aan God?*
- 4. Hoe zou jij het vinden om tijdens plechtige dagen (bijv. op Goede Vrijdag) je dingen te onthouden? Aan welke dingen zou jij dan denken?*
- 5. Op Jom Kippoer wordt bewust stilgestaan bij de verzoening met God. Hoe vieren wij christenen de verzoening met God?*